HÖGSKOLAN I BORÅS

Barn, kultur och kommunikation - i ett förskoledidaktiskt perspektiv

Children, Culture and Communication - in a Pre-School Educational Perspective

30 högskolepoäng
30 credits

Ladokkod: 11FK31
Version: 2.0
Fastställd av: Utbildningsutskottet 2014-08-14
Gäller från: HT 2014

Nivå: Grundnivå
Huvudområde (successiv fördjupning): Didaktik (G1F)
Utbildningsområde: Undervisning 67%, Verksamhetsförlagd utbildning 33%
Ämnesgrupp: Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt
Förkunskapskrav: Godkänt resultat från all VFU i tidigare terminer inom ramen för Förskollärarutbildning, 210 högskolepoäng.
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen ges som termin tre i förskollärarutbildningen. I kursen behandlas och problematiseras förskolans verksamhet utifrån barnens perspektiv och barns socialisering samt deras möjligheter att utveckla sin skapande förmåga. Fokus riktas mot estetiska lärprocesser samt lekens betydelse för barns utveckling och lärande ur olika aspekter samt mot hur barns nyfikenhet och vetgirighet skall mötas och utmanas. Viktiga inslag utgörs av hur arbetet med språk och kommunikation samt grundläggande matematik i form av rumsuppfattning, tal och mönster liksom användningen av digitala verktyg och pedagogisk dokumentation kan gestaltas i förskolans vardag. Tonvikt läggs på barns olika kommunikationsformer samt hur dessa skall ges möjlighet att utvecklas i förskolan som institution. I kursen ingår fältstudier där barn intervjuas om sitt språkliga skapande. Studenterna arbetar tematiskt där innehållet i litteratur, föreläsningar, seminarier och fältstudier diskuteras och problematiseras.

Mål

Efter avslutad kurs skall studenten kunna

- redogöra för hur estetiska lärprocesser kan användas i ett tematiskt arbete för förskolan
- diskutera och problematisera begreppen barnkultur och barns kultur
- redogöra för och diskutera lekens betydelse för barns lärande av kommunikation, språk och matematik
- beskriva och problematisera de yngre barnens lek ur olika lekteoretiska perspektiv
- redogöra för betydelsen av att barn får möjlighet att uttrycka sig på varierande sätt samt diskutera hur barn i skapande lek kan uttrycka och bearbeta upplevelser, känslor och erfarenheter
- identifiera, skapa och utveckla lärandemiljöer i förskolan som stimulerar alla barns litteracitetsutveckling
- beskriva barns språkliga kulturskapande och dess värde för deras muntliga språkutveckling och den språkliga och kulturella variationen i förskolan ur ett barnperspektiv
- redogöra för hur ett medvetet och kreativt val av barnlitteratur kan stimulera språk- och identitetsutveckling
- redogöra för och diskutera olika sätt som barns vetgirighet, vilja och lust att lära samt hur barns tillit till den egna förmågan kan stärkas
- redogöra för muntliga språkliga uttrycksformer, deras kopplingar till skriftspråkets symboler samt deras kognitiva och kommunikativa funktioner och problematisera hur barns multimodala berättande kan tas tillvara i förskolan
- redogöra för teorier kring och betydelse av barns tillägnande av matematisk kompetens med fokus på rumsuppfattning, tal och mönster
- tillämpa digitala verktyg som pedagogiska redskap för barns lärande och utveckling
- redogöra för pedagogisk dokumentation som metod för uppföljning, utvärdering och utveckling av arbetet i förskolan för att synliggöra och reflektera över förhållningssätt och lärandeprocesser
- argumentera med stöd i vetenskapliga texter

- skriva och bearbeta texter enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användandet av källhänvisningsteknik enligt Harvardsystemet

Undervisningsformer

Föreläsningar, seminarier, workshops, arbete i studiegrupp samt fältstudier.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer och betygsskala

Kursen examineras genom litteraturseminarier med individuella muntliga redovisningar och inlämningsuppgifter, skriftlig tentamen, redovisning av projektarbete, deltagande i workshops samt redovisning av fältstudier.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Studenterna inbjuds till kursplanering innan kursen påbörjats. Efter halva tiden sker en gemensam mittkursvärdering och vid kursslut genomförs en enskild skriftlig kursvärdering. Resultatet av utvärderingarna är vägledande för utveckling av kommande kurser och delges studenterna genom kursens kursrapport.

Övrigt

Kursen ingår i Förskollärarutbildning, 210 hp.

Bilaga: Litteraturlista för Barn, kultur och kommunikation - i ett förskoledidaktiskt perspektiv (11FK31)

Arnér, Elisabeth (2009). *Barns inflytande i förskolan: en fråga om demokrati.* 1. uppl. Lund: Studentlitteratur (95 s)

Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter. (2009). Stockholm: UNICEF Sverige (64 s)

Björklund, Camilla (2009). *En två många: om barns tidiga matematiska tänkande.* 1. uppl. Stockholm: Liber (174 s)

Doverborg, Elisabet & Emanuelsson, Göran (2006). *Små barns matematik: erfarenheter från ett pilotprojekt med barn 1-5 år och deras lärare.* 1. uppl. Göteborg: NCM, Göteborgs universitet (190 s)

Doverborg, Elisabet & Pramling Samuelsson, Ingrid (2012). *Att förstå barns tankar: kommunikationens betydelse.* 4., [rev.] uppl. Stockholm: Liber (93 s)

Eidevald, Christian (2013). *Systematiska analyser för utvärdering och utveckling i förskolan: hallå, hur gör man?.* 1. uppl. Stockholm: Liber (213 s)

Fast, Carina (2007). *Sju barn lär sig läsa och skriva: familjeliv och populärkultur i möte med förskola och skola.* Diss. Uppsala: Uppsala universitet, 2007
Tillgänglig på Internet: http://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?searchId=1&pid=diva2:169656 (237 s)

Klerfelt, Anna & Qvarsell, Birgitta (red.)(2012). *Kultur, estetik och barns rätt i pedagogiken.* Malmö: Glererups (221 s)

Jederlund, Ulf (2011). *Musik och språk: ett vidgat perspektiv på barns språkutveckling och lärande.* 2., [omarb. och utök.] uppl. Stockholm: Liber (263 s)

Jensen, Mikael (2013). *Lekteorier.* Lund: Studentlitteratur (250 s)

Kennedy, Birgitta (1999). *Glasfåglar i molnen: om temaarbete och dokumentation ur en praktikers perspektiv.* Stockholm: HLS-förlag (176 s)

Ljung-Djärf, Agneta (2008). To play or not to play - that is the question: computer use within three Swedish pre-schools. *Early Education and Development.* Vol. 19, no. 2 Taylor & Francis, USA (s. 330-339, 10 s)

Läroplan för förskolan Lpfö 98. [Ny rev. utg.] (2010). Stockholm: Skolverket
Tillgänglig på Internet: http://www.skolverket.se/publikationer?id=2442 (16 s)

Løkken, Gunvor (2008). *Toddlarkultur: om ett- och tvååringars sociala umgänge i förskolan.* 1. uppl. Lund: Studentlitteratur (136 s)

Ness, Daniel & Farenga, Stephen J. (2007). *Knowledge under construction: the importance of play in developing childrens's spatial and geometric thinking.* Lanham, Md.: Rowman & Littlefield (kap. 8) (s. 207-228, 21 s)

Niss, Gunilla & Söderström, Anna-Karin (2006). *Små barn i förskolan: den viktiga vardagen och läroplanen.* 2. uppl. Lund: Studentlitteratur (122 s)

Palmer, Anna (2012). *Uppföljning, utvärdering och utveckling i förskolan: pedagogisk dokumentation.* Stockholm: Skolverket
Tillgänglig på Internet: http://www.skolverket.se/publikationer?id=2808 (74 s)

Pantaleo, Sylvia (2007). Interthinking: Young children Using Language to hink Collectively during Interactive Read-Alouds. *Journal of Early Childhood Education, vol 34, nr 6* (9 s)

Persson, Annika & Wiklund, Lena (2008). *Hur långt är ett äppelskal?: tematiskt arbete i förskoleklass.* 1. uppl. Stockholm: Liber (229 s)

Persson, Sven (2008). *Forskning om villkor för yngre barns lärande i förskola, förskoleklass och fritidshem.* Stockholm: Vetenskapsrådet
Tillgänglig på Internet: http://www.cm.se/webbshop_vr/pdfer/VR2008_11.pdf (119 s)

Riddersporre, Bim & Persson, Sven (red.) (2010). *Utbildningsvetenskap för förskolan.* Stockholm: Natur & kultur (274 s)

Sandvik, Margareth, Smørdal & Østerud, Svein (2012). Exploring iPads in Practitioners' Repertoires for Language Learning and Literacy Practices in Kindergarten. *Nordic Journal of Digital Literacy,* nr 3, 2012. Oslo: Universitetsforlaget, s. 206-211 (6

s)

Svensson, Ann-Katrin (2005). *Språkglädje: språklekar i förskola och skola.* 2., [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur (204 s)

Svensson, Ann-Katrin (2013). *Litteraturprofil i förskoleverksamheten - vad ger det barnen? En utvärdering av ett samarbete mellan bibliotek, förskola och familjedaghem.* Högskolan i Borås, Institutionen för pedagogik, BADA,
Tillgänglig: http://hdl.handle.net/2320/13296 (43 s)

Vesterlund, Mallo (2012). *Musikspråka i förskolan: med musik, rytmik och rörelse.* 2. uppl. Stockholm: Runa (96 s)

Referenslitteratur

Svenska skrivregler. 3., [utök.] utg. (2008). Stockholm: Liber (263 s)